

ITINERA INSTITUTE INTERVIEW

2010/1

29 | 04 | 2010

Het Itinera Institute trekt nieuwe Senior Fellows aan

Het Itinera Institute stelt drie nieuwe Senior Fellows voor. Stuk voor stuk gerespecteerde namen, experts in hun domein, met een gemeenschappelijk doel voor ogen. Alle drie zijn ze bereid hun schouders te zetten onder de Itinera missie: onafhankelijk beleidsvoorstellen formuleren met oog op een duurzame economische groei en sociale bescherming.

Een kort gesprek met de nieuwe fellows: Lieven Annemans (gezondheidseconoom, UGent), Dave Sinardet (politicoloog, UA) en Etienne De Callataÿ (econoom, Bank Degroof). Hun CV kunt u hier bekijken.

Het Itinera Institute trekt nieuwe Senior Fellows aan

1. Itinera: Welkom bij het Itinera Institute! Wat was uw drijfveer om deze stap te zetten?

Lieven Annemans : Itinera is een ideaal platform om mijn visie te kunnen uiten inzake gezondheidszorg en hoe het beleid er moet mee omgaan. De huidige problemen zijn talrijk en beginnen sterk te wegen op het systeem en op onze maatschappij: oplossingen vragen veel inspiratie en innovatieve ideeën. Via Itinera kan ik trachten dergelijke ideeën aan te reiken. Daarbij kan ik aansluiten bij de expertise die Itinera op dat vlak heeft ontwikkeld.

Dave Sinardet : Ook op vlak van staatshervorming en federalisme is er een grote nood om het debat meer rationeel te voeren. Nu wordt het bijna volledig overheerst door partijpolitieke logica's en strategieën. De vraag hoe we tot een beter werkend federaal systeem kunnen komen wordt vaak ver naar de achtergrond verdrongen. Dat was zeker zo tijdens de politiek-communautaire crisis in 2007-2008.

Etienne De Callatay : Ik wil ook mijn duit in het zakje doen om het beleid op sociaal-economisch vlak in België te verbeteren. Individuele initiatieven zijn allemaal goed en wel, maar Itinera stelt ons in staat om de krachten te bundelen en een grotere impact te maken.

2. Itinera : Blijft u uw andere functies vervullen?

Lieven Annemans : Uiteraard. Ik zie deze opdracht als complementair en in synergie met mijn huidige activiteiten. Ik hoop mijn ervaring en kennis vaak te kunnen toepassen en overbrengen via Itinera. De geplande samenwerking is zeer flexibel. Wanneer ik ideeën of beleidsvisies wil en kan aanreiken dan is de Itinera website een ideale omgeving. Omgekeerd kan Itinera op mij beroep doen voor advies inzake de domeinen waarin ik gespecialiseerd ben.

Etienne De Callatay : Mijn werk bij Bank Degroof schiet niet in bij mijn bijdragen aan Itinera. Meer zelfs, ze zijn complementair: de toestand van de overheid heeft rechtstreekse gevolgen voor de financiële markten. Er bestaan veel synergieën, kijk maar naar de Griekse casus.

Dave Sinardet : Er verandert absoluut niets aan mijn hoofdactiviteiten. Ik blijf in de eerste plaats wetenschappelijk onderzoek uitvoeren. Mijn engagement bij Itinera is vooral een manier om dat ruimer te verspreiden. Bovendien kan ik mijn expertise bij Itinera volgens een zeer flexibele formule op ad hoc basis kunnen toepassen.

3. Itinera : wat trekt u aan bij Itinera?

Dave Sinardet : Als ik de politieke besluitvorming analyseer stel ik vast dat onafhankelijke expertise daarin niet altijd een centrale rol speelt. Bovendien mengt de universitaire wereld zich helaas steeds minder in het publieke debat. In die context kan een denktank als Itinera een zeer belangrijke rol spelen door op basis van onderzoek en kennis aan het beleid pistes aan te reiken rond de cruciale uitdagingen van vandaag en door een onafhankelijke, kritische stem te laten horen in het maatschappelijke debat.

Dit geldt zeker in het debat over staatshervorming. Belangrijk in dit verband is ook dat Itinera het debat probeert te stimuleren aan beide kanten van de taalgrens, iets wat ik zelf ook altijd gedaan heb. De scheiding van Vlaamse en Franstalige publieke opinies maakt het immers ook zeer moeilijk om een open debat te voeren over staatshervorming, dat de Vlaamse en Franstalige taboes overstijgt.

Het Itinera Institute trekt nieuwe Senior Fellows aan

Lieven Annemans : Als academicus geloof ik sterk in evidence based policy, een beleid gebaseerd op bewijskracht; het niet zomaar nemen van maatregelen zonder eerst te hebben nagegaan of er wel voldoende bewijskracht is dat die maatregelen nuttig zijn voor de gezondheidssector. Itinera onderschrijft deze “evidence based” aanpak, en daarin kan ik me helemaal vinden. Bovendien geeft Itinera de mogelijkheid om meer in publiek debat te gaan (academici moeten meer naar buiten komen), en garandeert Itinera een diversiteit van invalshoeken en openheid naar verschillende overtuigingen.

Etienne De Callatay : Ik kan me daar enkel bij aansluiten. Itinera is de ‘missing link’ tussen academici, het beleid en het middenveld.

4. Itinera : Wat zijn voor u, in uw domein, de prioritaire beleidsthema’s?

Etienne De Callatay : De openbare financiën en de sociale zekerheid zijn van kapitaal belang voor onze welvaart. De economie moet groeien om de sociale zekerheid te kunnen blijven financieren. De kapitaalmarkten en de taxatie moeten samen aangepakt worden. Weer moet in naar Griekenland verwijzen als ‘living proof’.

Lieven Annemans : De problemen zijn inderdaad talrijk: de stijgende uitgaven (de gezondheidssector groeit al decennia sterker dan onze totale welvaart en dit wordt steeds moeilijker om te dragen met publieke middelen), de variaties in de geleverde zorg (soms te veel, soms te weinig, soms niet in overeenstemming met de richtlijnen), een groot tekort aan preventieve maatregelen, ongelijke toegang tot kwalitatieve gezondheidszorg, Het beleid schenkt vandaag nog steeds te weinig aandacht aan kosten-effectiviteit. We kunnen het ons als maatschappij niet meer veroorloven om te betalen voor een dure behandeling, indien blijkt dat die behandeling slechts een klein bijkomend gezondheidseffect zal hebben. We moeten erover waken dat men de beschikbare middelen optimaal kan inzetten, dat men met het geld dat aan gezondheidszorg wordt besteed zoveel mogelijk gezondheid kan winnen. Hetzelfde principe geldt trouwens in elke sector waar men “iets” produceert: men tracht met de beschikbare middelen een zo groot mogelijke output (hier: gezondheidswinst) te realiseren, of men tracht een bepaalde output te realiseren met zo weinig mogelijk middelen. Besparen kan dan soms nuttig zijn, indien men kan aantonen dat men daarmee geen gezondheidsverlies veroorzaakt. Daarom is het de uitdaging van het beleid om een afweging te maken van wat wél en niet kan binnen het beschikbare budget. Maar het is even essentieel dat iedereen die er belang bij heeft hierover kan meespreken en de principes en methodes van deze optimale verdeling van de middelen begrijpt.

Dave Sinardet : Op het vlak van staatshervorming staan grote uitdagingen voor de deur. Met name vanwege de grote kosten van de vergrijzing die op ons afkomen en die bijna exclusief door het federale niveau zullen moeten worden gedragen, is het noodzakelijk om de bijzondere financieringswet te herzien die de verdeling van de financiële middelen tussen de verschillende overheden in ons land regelt.

Daarnaast kan ook de bevoegdheidsverdeling tussen het federale en regionale niveau op sommige vlakken best wat efficiënter en rationeler en moeten dus verschuivingen in beide richtingen onderzocht worden. Ook de bevoegdheidsverdeling in Brussel, tussen gemeenten, gemeenschappen en gewest, is aan een herziening toe, net als de Brusselse instellingen in het algemeen.

Ik denk dat het ook belangrijk is te evolueren naar een meer responsabiliserend federalisme, dat beter inspeelt op de (financiële) gevolgen die beleid op het ene niveau heeft voor het andere niveau. Ook op het vlak van samenwerkingsmechanismen tussen de verschillende overheden, het zogenaamde coöperatief federalisme, zijn er verbeteringen mogelijk.

Het Itinera Institute trekt nieuwe Senior Fellows aan

Daarnaast denk ik dat het ook belangrijk is te zoeken naar manieren om de politieke besluitvorming te verbeteren, want crisissen zoals die van 2007-2008 kunnen we in de toekomst toch beter proberen vermijden. Onder meer voor die reden is het belangrijk om beter zicht te krijgen op hoe de politieke standpuntvorming en besluitvorming rond staatshervorming nu precies verlopen. Dat is immers vaak veel complexer en genuanceerder dan wat we er in Vlaamse en Franstalige media over lezen. Beter zicht krijgen op die besluitvormingsprocessen is zowel wetenschappelijk als maatschappelijk belangrijk.

5. Itinera : zijn er al concrete plannen voor een rapport bij Itinera?

Lieven Annemans : Ik heb al twee artikels ingediend. Een artikel over de relatie tussen armoede en gezondheid, en een artikel over het belang van te investeren in kosten-effectieve technologieën. Twee thema's die mij persoonlijk nauw aan het hart liggen.

Etienne De Callatay : Ik werk mee aan een Itinera rapport over pensioenen, dat in mei voorgesteld zal worden.

Dave Sinardet : Voorlopig zal ik vooral artikels indienen, maar onder meer met de staatshervorming in het vooruitzicht dringt zich op langere termijn ook een rapport op.

Itinera: welkom & we gaan samen voor open denkwerk en actiewerk voor duurzame economische groei en sociale bescherming!
